

Kunnskapsdepartementet v/ Juridisk avdeling

Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref

Vår ref
2017/15-JAKN

Dato
02.07.2018

Informasjon til departementet

UiB er sterkt uenig med Felles klagenemnd sin avgjørelse i sak 2018/1159, der nemnda tar klagen fra På Høyden delvis til følge. UiB mener at nemnda ikke har vurdert alle bestemmelsene som lå til grunn for vårt avslag, at det er lagt til grunn feil faktum og at det er vist til utdrag fra Rettleiar til offentleglova som vi mener ikke er anvendbar på faktum i saken.

UiB er innforstått med at det ikke er klageadgang på nemndas avgjørelse men mener likevel det er nødvendig å informere Kunnskapsdepartementet om nemndas saksbehandling.

Dokumenter

Nemndas vurdering gjelder følgende dokumenter:

1. Vurdering av ordensstraff for universitetslektor, datert 18.05.2017
2. Klage på veiledningsforhold, datert 25.11.2011
3. Varsel datert 07.03.2011
4. Anonymt varsel fra en kvinne og to jenter (udatert)

Nemnda skriver i sin avgjørelse at sak 1 ble behandlet for seg, mens sak 2 – 4 ble behandlet samlet.

Sak 1: Vurdering av ordensstraff for universitetslektor, datert 18.05.2017

Dokumentet var det i all hovedsak gitt innsyn i av UiB. Den ansattes navn var sladdet og i vår redegjørelse av 11. 01.2018 skriver vi følgende: «Den ansattes navn har vi sladdet, blant annet med hjemmel i offentleglova § 23, 1. ledd – forsvarlig personalforvaltning. Den ansatte har for tiden en helsesituasjon som gjør at vår bedriftslege fraråder kontakt med ham om saken. Se vedlagte uttalelse fra bedriftslegen ved UiB. Vi oppfatter følgelig at omsorgsplikten i henhold til arbeidsmiljøloven innebærer at vi i denne saken ikke kan gi ut den ansattes

navn, jf. offentleglova § 13. I vårt svar på innsynsbegjæringen fra På Høyden har vi videre bedt dem om ikke å kontakte den ansatte dersom de likevel skulle kjenne til hans navn fra andre kilder. Vi kom med denne oppfordringen fordi vi dessverre kunne lese av Bergens Tidene sin sak at de, til tross for vår sladding av den ansattes navn pga. vedkommende sin helsesituasjon, hadde tatt kontakt med den ansatte for uttalelse om saken.»

I oversendelsen til nemda var uttalelse fra UiB sin bedriftslege vedlagt. Bedriftslegen var bekymret for den ansattes helsetilstand, spesielt hvordan vedkommende hadde reagert på oppringing bl.a. fra Bergens Tidende.

Nemnda har i sin avgjørelse utelukkende vurdert om vi hadde anledning til å sladde navnet med hjemmel i offentleglova § 23, 1. ledd. Offentleglova § 13 har de ikke nevnt i denne sammenheng og nemda har heller ikke kommentert bedriftslegens uttalelse, men viser i stedet til at media er pliktig til å følge Vær varsomplakaten. UiB mener nemnda med det har fattet sin avgjørelse på mangelfullt rettslig og faktisk grunnlag.

Sak 2 – 4: Klage og varsler

Nemda har som nevnt valgt å behandle disse tre sakene samlet. UiB mener dette er feil saksbehandling da sakene ikke er like og det er nektet innsyn på ulikt rettslig grunnlag. Nemda omtaler også konsekvent alle tre sakene som varslingssaker uten å si noe om de oppfatter sakene å være varslingssaker i henhold til arbeidsmiljølovens bestemmelser, jf. kap. 2A eller andre saker som UiB har blitt varslet om av ansatte eller utenforstående. UiB mener en slik klargjøring er nødvendig for å avklare hva som er et organinternt dokument og hva som ikke er det. I sak nr. 3 mottok UiB et varsel fra en ansatt på et hotell i utlandet. Dette dokumentet har ikke UiB påstått er organinternt men utlevert det til På Høyden, med sladding av navnet til varsleren og den ansatte.

Sak 2 og 4 mener UiB er organinterne i motsetning til flertallet i klagenemda.

Så vidt UiB kan se har det vært en generell oppfatning at dokumenter fra medarbeidere som skrives på eget initiativ regnes som interne, og at en varsling fra ansatte vil være et internt dokument, jf. KS sin veileder om varsling for kommuner og fylkeskommuner. Også senioradvokat Kristian Brandt hos Advokatfirmaet Hjort gir uttrykk for det samme og skriver under overskriften «Hemmelighold av varsler» - sitat: «Kommer varselet fra en ansatt, kan det tenkes at varselet må anses som et organinternt dokument som kan unntas etter offentleglova § 14.» UiB mener det da blir feil når nemnda skriver om sak 2 og 4 – sitat: «Samtlige av de personer som har varslet må derfor anses å ha stilling som part i sak om varsling, uavhengig av om de har hatt et ansettelsesforhold til UiB. Korrespondansen mellom de fornærmede personene og UiB kan derfor ikke anses for å være organintern.»

Nemnda skriver videre at varslene er skrevet og sendt inn av hhv. tidligere stipendiater og en tidligere ansatt trolig i samråd med to studenter. Dette er ikke korrekt. De aktuelle stipendiatene var ansatt da de leverte klagen og de to studentene må ha vært stipendiater, jf. uttalelsen «redd for å velge ham som veileder for doktorgradsarbeid». Stipendiater er ansatte og ikke studenter.

Nemnda viser videre til utdrag fra Rettleiar til offentleglova, pkt. 7.2.2 og 7.2.3 som begrunnelse for sin konklusjon – sitat:

«Korrespondanse mellom elevar og skulen, pasientar og sjukehuset eller innsette og fengselet vil normalt ikkje vere og rekne som interne dokument.»

«Vidare må det trekkjast ei grense mellom dokument utarbeidd av organet og av tilsette som privatpersonar. Dersom nokon til dømes sender ein søknad til organet der vedkomande sjølv er tilsett, opptrer denne som privatperson i saka, og søknaden og vidare korrespondanse i saka er ikkje å rekne som interne dokument.

I saker om arbeidstilhøve, som tilsetjing, avskil, suspensjon osv., vil ein tilsett ha partsstilling overfor organet, og korrespondansen mellom dei er ikkje intern. Det same gjeld for korrespondanse som gjeld permisjonssøknader, reiserekningar osv. Korrespondanse med tillitsvalde frå eit organ si side vil vere organintern når den tillitsvalde opptrer i eigenskap av å vere medlem av utval eller liknande som er ein del av organet. Korrespondanse der den tillitsvalde opptrer på vegner av tilsette i forhandlingar og konflikhtar, kan derimot ikkje reknast som organintern. I slike situasjonar vil derimot andre unntaksføresegner ofte kunne brukast.»

Dette utdraget kan ikke UiB se har noen relevans for vurdering av om dokumenter ansatte overlever til sin arbeidsgiver for å melde fra/varsle om trakassering i henhold til arbeidsmiljøloven - er organinterne eller ikke, jf. offentleglova § 14. Ingen av disse sakene handler om tilsetjing, avskjed eller suspensjon. Nemdas avgjørelse er dermed fattet ved feil anvendelse av rettskilder på det som er faktum i saken.

I forhold til om dokumentene i sak 2 – 4 inneholder taushetsbelagte opplysninger som må unntas offentligheten, legger nemda til grunn at varslene inneholder opplysninger som er egnet til å beskrive de ansatte sin personlige karakter og egenskaper. Likevel mener flertallet i klagenemnda (4 mot 3) at de ansattes navn kan offentliggjøres. I sak 2 har de gitt følgende begrunnelse:

«Flertallet har funnet at klagen inneholder enkelte opplysninger som er egnet til å beskrive professorens personlige karakter og egenskaper. Opplysningene er imidlertid nært knyttet til handlinger som har funnet sted under utførelse av arbeid, som stipendiater mener å ha blitt utsatt for. Flertallet har derfor i sin vurdering vektlagt at taushetsplikten er snevrere for offentlig ansatte når det gjelder forhold knyttet til utførelse av arbeid for det offentlige. Flertallet viser til at klagen gjelder en professor, og at det er viktig med tillit fra allmennheten for denne type stilling. Klagen inneholder opplysninger som allmennheten vil ha stor interesse i få innsyn i. Klagen er fra 2011, og saken er avsluttet ved UiB. Innsyn i klagen vil gi allmennheten mulighet til å føre kontroll med hvordan UiB fulgte opp klagen.»

Nemda slår her bare fast at klagen inneholder opplysninger allmennheten vil ha stor interesse i å få innsyn i, uten å nevne hvilke opplysninger de sikter til og hvorfor offentligheten har stor interesse i saken. Videre viser de i sin begrunnelse til at det er viktig med tillit fra allmennheten for denne typen stilling og at det gjelder en professor. Dette er igjen bruk av feil faktum. Vedkommende var i en midlertidig 20 % stilling som professor II. Det er ikke det samme som en professorstilling. I tillegg sier nemnda heller ikke noe om hvorfor dette er en så viktig stilling i forhold til andre offentlige stillinger at taushetsplikten her skal være snevrere. UiB kan ikke se at det er dekning for en slik tolkning i «Rettleiar til offentleglova», og vi deler de to mindretallenes oppfatning om at den snevrere grensen må trekkes konkret. For oss fremstår flertallets vurdering på dette punkt som vilkårlig synsing på et område av stor betydning for den enkelte ansatte.

Når det gjelder offentliggjøring av den ansattes navn i sakene 3 og 4 er flertallets begrunnelse den samme som i sak 2. UiB mener at flertallet også i disse sakene vurderer offentliggjøring basert på vilkårlig synsing og vi har langt mer sans for mindretallene sine tilnærmeringer til spørsmålet. Blant annet pekes det av dem på som et problem at korrektheten av beskyldningene ikke er avklart, at forholdene ligger langt tilbake i tid og at varslene ikke har fått noen konsekvenser for de ansatte.

Flertallet derimot ser nærmest ut til å legge til grunn at sakene ikke er fulgt opp på en god nok måte av UiB, jf. deres uttalelse i sak 2 – 4, «Innsyn i klagen vil gi allmennheten mulighet til å føre kontroll med hvordan UiB fulgte opp klagen.» Dette til tross for at nemnda skriver i sin avgjørelse at UiB har opplyst at alle tre varslene ble fulgt opp umiddelbart, og avsluttet innen rimelig tid.

Det er vel strengt tatt ikke nemndas oppgave å vurdere om det skal gis innsyn eller ikke basert på om nemndas medlemmer kan ha meninger om hvordan UiB har fulgt opp eller ikke fulgt opp klager/personalsaker som i dag er syv år gamle.

Oppsummering

UiB mener Felles klagenemnd tar feil når de hevder dokumentene i sak 2 og 4 ikke er organinterne. Avgjørelsen er fattet ved feil anvendelse av rettskilder på det som er faktum i saken og den er i strid med det UiB oppfatter å være den rådende rettsoppfatningen på området. Avgjørelsen fremstår da som ubegrunnet.

Når det gjelder taushetsbelagte opplysninger (les de ansattes navn), mener flertallet disse kan offentliggjøres til tross for at de mener varslene inneholder opplysninger som er egnet til å beskrive den enkelte ansatte sin personlige karakter og egenskaper. I motsetning til mindretallet i nemnda, mener flertallet at det i slike saker ikke er nødvendig trekke en konkret grense for den snevrere taushetsplikten for offentlig ansatte. For UiB fremstår da flertallets avgjørelse som helt vilkårlig og helt uten grenser for når en ansatt må regne med at deres navn er offentlige opplysninger i personalsaker eller varslingsaker. Det er en situasjon vi som ansvarlig arbeidsgiver har problemer med å forholde oss til. Flertallets begrunnelse tilsier etter vår oppfatning at det vil bli nærmest umulig å gjennomføre en forsvarlig saksbehandling i slike saker, når offentligheten til enhver tid vil kunne få innsyn i de anklagede ansattes navn. Flertallet i nemnda mener heller ikke det i slike saker har noen betydning om beskyldningene mot den ansatte er rettmessige eller ikke.

UiB har heller ingen forståelse for at nemnda mener navnet til den ansatte i sak nr. 1 kan offentliggjøres til tross for klare henstillinger fra bedriftslegen om ikke å gjøre det av hensyn til hvordan offentliggjøring kan påvirke den ansattes helsetilstand. Den ansatte er ansatt i 60 % stilling som universitetslektor og ordensstraffen han var ilagt var ikke begrunnet i sak om seksuell trakassering, som var utgangspunktet for På Høydens ønske om innsyn. Hvorfor det da er så viktig for nemnda at navnet må utleveres er uforståelig for UiB.

UiB har i lengre tid vært urolig for den utvikling vi har sett etter at Felles klagenemnd, og ikke departement selv, har avgjort klagesaker om offentlighetens innsyn i dokumenter. UiB opplever at nemnda stadig gir ut flere dokumenter og personopplysninger enn det vi oppfatter å være korrekt i forhold til offentleglova og tidligere praksis fra departementet. Denne grenseflyttingen bekymrer ikke bare UiB men også andre universiteter.

Med denne siste avgjørelsen mener UiB at departementet ikke lenger kan la nemda avgjøre klagesaker etter den modell som i dag praktiseres. Avgjørelsene fremstår i flere tilfeller som overraskende og vilkårlig i forhold vår rettsoppfatning og praksis vi kjenner til. UiB har ikke lenger den nødvendige tillit til at Felles klagenemnd sine avgjørelser er korrekte og forsvarlige.

Vennlig hilsen

Dag Rune Olsen
rektor

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.